

Maader, hvorpaa man nemmere og bedre kunde tænke sig at naa Maalet. For mig staar det saaledes, at en Statsdrift paa denne eller disse Router eller en Statsdrift fra Landet i det hele med saadanne Stibe, som ere nævnte, og med billige Præger, ville være at foretrække for det nuværende System, det skal jeg villig erkende, men jeg mener paa den anden Side af de Grunde, jeg har anført, at Statsdriften har saa mange og saa store uheldige Sider, at det er noget, man ikke skal gaa til, før det viser sig, at der slet ikke er nogen anden Vej at gaa.

I saa Henseende kan jeg ikke nægte, at de ærede Forespørgeres Udvikling af Forespørgslen har vakt nogen Skuffelse og Forbavelse hos mig, og jeg tror, det er gaaet mange ærede Medlemmer af dette Ting paa samme Maade som mig, at, da vi hørte Begrundelsen af Forespørgslen, sagde vi til os selv: Er det det hele? Nu have vi jo hørt i en Række af Aar Klager over denne Route fra Esbjerg til England, og vi have hørt stærke Klager. Jeg maa sige, at jeg ikke har haft nogen direkte Vejledning til at undersøge, hvorledes det forholder sig med disse Klager — det kan være, det er min Fejl, men jeg har i hvert Fald ikke haft nogen Vejledning dertil — men jeg maa tilstaa, at, da jeg saa denne Forespørgsel, saa hele dette højtidelige Apparat, saa hele to Mand, den ene som Teoretiker den anden som Praktiker, marchere op, troede jeg, at der var noget meget galt paa Færde. Jeg troede, der maatte være en meget muggen Historie, noget, der lugtede ikke saa lidt af Panama. Jeg havde tænkt mig, at Forholdet maatte være det, at der var en udmærket Kontrakt, som sikrede Landbruget paa alle Maader, men at det forenede Dampskibsselskab paa en eller anden machiavellistisk Maade forstod at snige sig uden om Kontrakten, og at den ærede Regering ikke var tilstrækkelig opmærksom, ikke tilstrækkelig striks lige over for dette Selskab, og at det var deri, Stavaften laa. Jeg maa rigtig nok sige, at jeg blev meget overrasket ved at høre, at det i og for sig ikke var Dampskibsselskabet, man havde at klage over, men at det var Kontrakten, den Kontrakt, man selv havde været med til at afslutte. Man kunde fristes til at spørge, hvorfor saa vi saa først dette Spørgsmaal frem nu, hvorfor har den ærede Ordfører, som jo i nogle Aar har været et fremtrædende Medlem af Finansudvalget, og som har været Ordfører netop paa Indenrigsministeriets Budget paa Finansloven, ikke tidligere stænkent denne Sag sin Opmærksomhed, Klagerne have jo dog lydt i adskillig Tid, og naar Kontrakten er saaledes, at den

kan opsiges med Fjerdingaars Varsel, kunde man for længe siden have haft denne Forhandling og have fremdraget Manglerne ved Kontrakten. Hvorledes kan det gaa til, kunde jeg fristes til at spørge, at den ærede Ordfører kan sidde i Aarevis i Finansudvalget og ikke bemærke, at det forenede Dampskibsselskab paa Grundlag af en Kontrakt, der kan opsiges med kort Varsel, kan blive ved at stikke i sin egen Lomme det Beløb, hvormed Bropengene i Esbjerg ere blevne nedsatte, Det er mig ufatteligt, at det har kunnet lade sig gøre. Ligeledes med Hensyn til de andre forholdsvise smaa Fordele, som Selskabet gør sig ved Hjælp af denne Kontrakt, forekommer det mig, der havde været al Anledning for den ærede Ordfører til allerede tidligere at rykke frem, saa at der paa disse og muligvis ogsaa paa andre Punkter kunde blive indrettet en Forbedring af Kontrakten.

Naar nu Spørgsmaalet er, hvad der bør gøres, forekommer det mig fra mit Standpunkt, at det, man først burde søge at gøre, førend man gik til den definitive Statsdrift, som man bliver bunden ved, var at undersøge, om det ikke skulde være muligt at faa en bedre Kontrakt enten med det forenede Dampskibsselskab eller med et andet Selskab — det er jo ligegyldigt, med hvilket Selskab det bliver — om man ikke burde prøve paa at faa en Kontrakt, hvorved de Mangler, der nu hæfte ved Kontrakten, bleve ophævede, saa at man fik det Dampskibsselskab, man indlod sig med, hvad enten det var det forenede Dampskibsselskab eller Wilson-Selskabet eller et helt nyt Selskab, forpligtet til at undertaste sig Bestemmelserne om afskolede Stibe, navnlig afskolede Stibe med Koldluftsmaskiner, om hurtige Stibe, og hvad andre Ting, man kunde anse for at være nyttige eller dog behagelige for Producenterne. Naturligvis, det vil ogsaa koste Penge, men jeg tror ganske sikkert ikke, det vil koste saa mange Penge, som vi vilde komme af med, naar vi skulde have Statsdrift, og det forekommer mig, at det var et Forsøg værd, før man gik til Statsdrift, at prøve paa, om man ikke med det ene eller andet eller tredje Dampskibsselskab kunde slutte en tilfredsstillende Kontrakt, naturligvis en Kontrakt med alvorlige Bødestemmelser for Overtrædelser og i det hele taget en helt anden Kontrakt end denne, en Kontrakt, man kunde være tjent med, og som man i paakommende Tilfælde kunde tvinge vedkommende Selskab til at overholde. Naar nu hele Fejlen ligger i, at man i sin Tid har indgaaet en daarlign Kontrakt, eller i, at man har ladet en Kontrakt, som i sin Tid maatte